

туристичний ресурс «на повну катушку» (тому стрілка від P_4 скерована до центру моделі, а не від нього, як у випадках $P_1 - P_3$). Тобто складник P_4 моделі маркетингу-міксу в туризмі і означає місце відпочинку туриста, тобто місце знаходження і споживання туристичного ресурсу (дестинацію). Ну, а стрілка від P_1 до P_4 підказує, що тут задіяна певна система збуту турпродукту з прямими чи опосередкованими каналами збуту, транспортно-логістичним забезпеченням тощо.

Висновки. Запропонована в статті авторська модель маркетингу-міксу в туризмі враховує специфічні особливості сталого туризму і його обов'язкову прив'язку та увагу до туристичних ресурсів і, в той же час, має за основу класичну модель маркетингу-міксу. За нашою думкою, дану модель маркетингу-міксу в туризмі, можна рекомендувати до використання в навчальному процесі в курсі «Маркетинг туризму», що підтверджує багаторічний авторський досвід викладання цієї дисципліни майбутнім менеджерам – туризмознавцям в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка [10] та Київському національному університеті культури і мистецтв [11].

Використані джерела:

1. Doyle Ch. Collins internet-linked dictionary of marketing / Ch. Doyle. – Glasgow: HarperCollins Publishers, 2005. – 368 s.
2. Кудла Н.Є Маркетинг туристичних послуг: навч. пос. / Н.Є. Кудла. – К.: Знання, 2011. – 351 с.
3. Правик Ю.М. Маркетинг туризму: підручник / Ю.М. Правик. – К.: Знання, 2008. – 303 с.
4. Смирнов І.Г. Логістика туризму: навч. пос. / І.Г. Смирнов. – К.: Знання, 2009. – 444 с.
5. Бунчак О. Організація маркетингу в сфері туристичних послуг / О.Бунчак // Організація діяльності підприємств туристичної індустрії в умовах інтеграційних процесів: Збірник тез доповідей Міжн. наук.-практ. конф. – Тернопіль: ТНЕУ, 2013. – С. 57-59.
6. Маєвська М. Маркетинг як передумова успіху туристичного підприємства / М. Маєвська // Організація діяльності підприємств туристичної індустрії в умовах інтеграційних процесів: Збірник тез доповідей Міжн. наук.-практ. конф. – Тернопіль: ТНЕУ, 2013. – С. 173-175.
7. Байбарак Є.В. Значення маркетингу в туризмі / Є.В. Байбарак // Перспективи розвитку туристичної індустрії в Україні: регіональні аспекти: Збірник тез за матеріалами Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. – Умань: ВПЦ «Візаві», 2013. – С. 163-165.
8. Будченко Н.В. Особливості маркетингу туристичних підприємств / Н.В. Будченко // Перспективи розвитку туристичної індустрії в Україні: регіональні аспекти: Збірник тез за матеріалами Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. – Умань: ВПЦ «Візаві», 2013. – С. 222-225.
9. Мохова Ю.А. Турфирма: с чего начать, как преуспеть / Ю.А. Мохова, Г.А. Мохов. – СПб.: Питер, 2009. – 240 с.
10. Смирнов І.Г. Навчально-методичний комплекс з курсу «Маркетинг туризму» для студентів спеціальності 6.050401 «Менеджмент міжнародного туризму» / І.Г. Смирнов. – К.: ЛГТ КНУ імені Тараса Шевченка, 2012. – 38 с.
11. Смирнов І.Г. Маркетинг у туризмі: Робоча навчальна програма для студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм» / І.Г. Смирнов. – К.: КНУКіМ, 2012. – 42 с.

УДК 338.484

Коробейникова Я.С., Мурава Ю.І.

ІННОВАЦІЇ В ТУРИЗМІ В КОНТЕКСТІ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ

В статті розглядаються проблеми збалансованого розвитку територій туристичних дестинацій. Основні завдання досліджень полягають у аналізі показників

розвитку туристичної галузі Карпатського регіону та Івано-Франківської області як чинників змін довкілля туристичних дестинацій. Найбільш динамічно туризм розвивається в Івано-Франківській області, представленій гірськими туристичними дестинаціями, які є особливо вразливими до антропогенного впливу. Основні впливи на довкілля – зміни первинних ландшафтів, забруднення води, забруднення атмосферного повітря. Основні напрямки інноваційної діяльності в галузі туризму повинні бути спрямовані на використання технологій і методів мінімізації забруднення довкілля, що є економічно вигідно усім зацікавленим сторонам туристичного процесу: турфірмам, туристам, місцевим жителям.

Ключові слова: туристична дестинація, туристичні потоки, впливи на довкілля, забруднення, водоспоживання, енергоощадні технології.

В статье рассматриваются проблемы устойчивого развития территорий туристических дестинаций. Основные задачи исследований заключаются в анализе показателей развития туристической отрасли Карпатского региона и Ивано-Франковской области как фактора изменений окружающей среды туристических дестинаций. Наиболее динамично туризм развивается в Ивано-Франковской области, представленной горными туристическими дестинациями, которые уязвимы к антропогенному воздействию. Основные воздействия на окружающую среду - изменения первичных ландшафтов, загрязнение воды, загрязнения атмосферного воздуха. Основные направления инновационной деятельности в области туризма должны быть направлены на использование технологий и методов минимизации загрязнения окружающей среды, что экономически выгодно всем заинтересованным сторонам туристического процесса: турфирмам, туристам, местным жителям.

Ключевые слова: туристическая дестинация, туристические потоки, воздействия на окружающую среду, загрязнение, водопотребление, энергосберегающие технологии.

Problems of the balanced development of the tourist destinations are considered in this article. The main objective of the research is analysis of the indicators of tourism development in the Carpathian region and Ivano-Frankivsk region as factors that influence the environmental situation in tourist destinations. The most dynamically tourism is developing in Ivano-Frankivsk region which is represented by the mountain tourist destinations that are vulnerable to human impact. The main environmental impacts are changes in primary landscapes, water pollution and air pollution. The main directions of innovation in the tourism industry should be the use of technologies and methods for minimization of environmental pollution which is economically beneficial to all stakeholders of the tourism process: travel agents, tourists and locals.

Key words: tourist destination, tourist flows, environmental impacts, pollution, water consumption, energy-saving technologies.

Актуальність проблеми. Відношення туризму до природного середовища небезпідставно кваліфікують як агресивне. Це навантаження зростає прямо пропорційно темпам зростання туристських відвідувань. З огляду на прогнозовані Всесвітньої туристської організацією (ВТО) показники розвитку туризму в ХХІ ст., стає очевидним наростання протиріч у питанні задоволення туристського попиту та раціонального використання туристичних ресурсів. За оцінками міжнародних експертів, частка туризму у деградації довкілля складає 5-7% [5, с. 60]. У міру актуалізації проблеми збільшувалась і кількість міжнародних публікацій, конференцій і нарад, присвячених раціональному використанню природних і культурно-історичних туристських ресурсів. Проте для

України ця проблематика залишається мало досліджена та практично не висвітлена у науковій літературі.

Карпатський регіон з широким спектром туристсько-рекреаційних ресурсів є одним з перспективних в плані розбудови туристичної галузі України. Статистичні дані свідчать про швидкі темпи зростання туристичної галузі в регіоні. Зі зростанням обсягів надання туристичних послуг, розширенням туристичної інфраструктури, екологічна ситуація на територіях в зв'язку з їх рекреаційним використанням може досягти загрозливого стану. З іншого боку, сприятливий екологічний стан туристичних destinations розглядається як важливий, рівноцінний з іншими, чинник розвитку туризму. Тому, актуальними на сьогодні є наукові дослідження, що стосуються екологічних наслідків техногенного втручання в навколишнє середовище туристичних destinations й розробка запобіжних науково-технічних засобів з метою їх мінімізації в контексті сталого (збалансованого) розвитку територій рекреаційного природокористування. Під поняттям туристичної destinations розуміємо специфічні природно-техногенні системи територіально взаємопов'язаних туристичних ресурсів та елементів туристичної інфраструктури.

Мета і задачі досліджень. Гірська природа особливо вразлива до різних форм господарського впливу. Її екосистеми важко і повільно відновлюються. Тому дуже важливим є таке планування туризму, яке б узгодило розвиток галузі і збереження природного середовища. Особливо це питання гостро стоїть в Українських Карпатах, адже хороший екологічний стан і є одним з рекреаційних ресурсів цього регіону. Основні завдання досліджень полягають у аналізі основних показників розвитку туристичної галузі Карпатського регіону та Івано-Франківської області як чинників змін довкілля та визначення пріоритетних напрямків інноваційної діяльності в галузі туризму в контексті збалансованого розвитку територій туристичних destinations.

Виклад основного матеріалу. Розвиток туризму співпадає з швидким ростом населених пунктів та деградацією довкілля. Вкладаючи значні кошти в розвиток туризму, великий капітал вимагав максимального прибутку за найкоротші терміни. Природний ландшафт і місцеве населення сприймалися лише як засоби для досягнення мети. У результаті росту масового нерегульованого відвідування видатних природних комплексів спостерігався надзвичайно негативний вплив на них, а також на місцеве соціокультурне середовище; знищувалися рідкісні рослини, вирубувалися дерева, популяції багатьох видів тварин. Під загрозою опинилась як дика первозданність унікальних природних куточків, так і місцеві економіки, і культурні цінності приймаючих сторін [4, с. 130]. Туризм – особлива галузь економіки, яка може сприяти збереженню цінностей населених пунктів, створювати їм соціальні і економічні переваги. Тому туризмом та довкіллям необхідно управляти таким чином, щоб вони могли співіснувати протягом довгого часу. Такі підходи співпадають з теорією збалансованого розвитку, яка незважаючи

на складності її практичної реалізації, впроваджується у всі сфери економічного та суспільного життя [5, с. 59].

В туризмі принципи стійкості чи збалансованості були сформульовані ВТО і Всесвітньою Радою з подорожей і туризму. В 1995 році ці організації разом з Радою Землі (міжнародною природоохоронною організацією) опублікували спільний звіт «Порядок дій на 21 ст. для індустрії туризму та подорожей – назустріч екологічному стійкому розвитку». Стійкий розвиток туризму став пріоритетним напрямком для організацій Європейського Союзу. На сьогоднішній день не існує єдиного визначення стійкого туризму, і це закономірно, так як саме поняття «стійкий розвиток» перебуває на стадії конкретизації. Існуючі поняття розрізнені та мають загальний характер. Так, в сучасній науковій літературі розрізняють поняття стійкий розвиток туризму, стійкий (збалансований) туризм, стійкість (збалансованість) туризму. Слід зазначити, що оцінка практичних результатів у сфері стійкого розвитку туризму ускладнюється багатофакторністю процесу оцінки, масштабом проблем, що є наслідком розвитку туризму. На сьогодні у науковій літературі відсутні єдині загальноприйняті показники стійкого розвитку туризму. Згідно з сучасними уявленнями про моделі розвитку туризму на базі принципів збалансованості, такий розвиток забезпечується єдністю 5 складових: економічний розвиток, благополуччя місцевих жителів, процвітаюча культура, дотримання екологічних норм та стандартів, задоволення потреб туристів. Причому, всі вони є однаково важливими та сумісними та є і передумовами і цілями розвитку територій з позицій збалансованості. Найбільш актуальним аспектом реалізації принципів збалансованого туризму є його екологічні аспекти розвитку [2, с. 26].

Важливе місце у системі туристичної галузі в Україні займає Карпатський регіон, саме для Карпатського регіону пріоритетним є освоєння його туристичного потенціалу. Варто зазначити, що туризм у Карпатському регіоні розвивається швидкими темпами, про що свідчать такі основні показники туристичної діяльності як кількість обслужених туристів та екскурсантів, обсяг наданих послуг, кількість суб'єктів туристичної діяльності, динаміку яких наведено нижче [8,9].

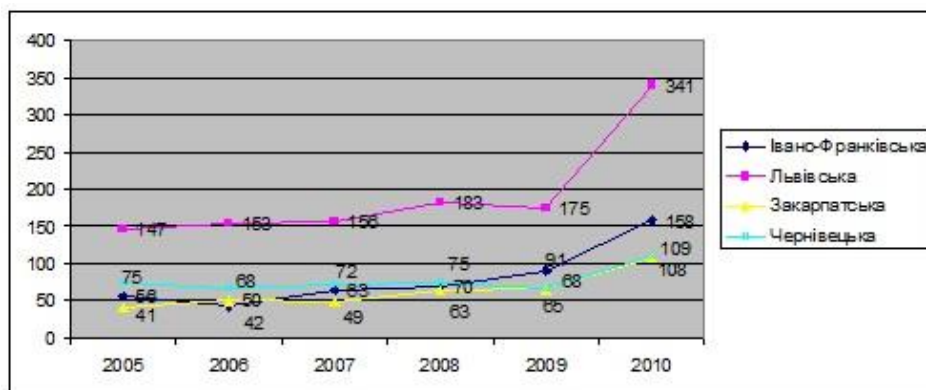

Рис. 1 Динаміка кількості суб'єктів туристичної діяльності у Карпатському регіоні у 2005-2010 рр.

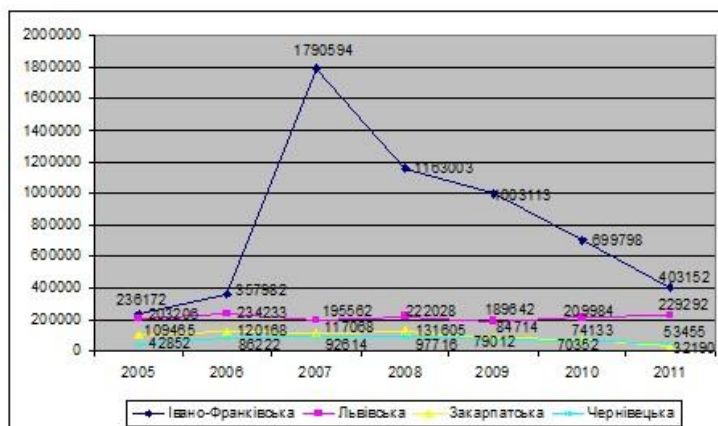

Рис. 2 Динаміка кількості обслужених туристів і екскурсантів у Карпатському регіоні, у 2005-2011 рр.

Найбільше суб'єктів туристичного господарювання спостерігається у Львівській області з значним підйомом у 2010 р. Динаміка цього показника практично однакова у Закарпатській та Чернівецькій області: поступове зростання з незначним спадом у 2009 р. Щодо Івано-Франківської області, то у ній різко збільшилась кількість суб'єктів туристичного господарювання у 2009 р., а саме на 26% у порівнянні з 2008 р. Аналіз показника кількості обслужених туристів чітко вказує на те, що лідером є Івано-Франківська область, де різко збільшилась їх кількість у 2007 р., проте поступово зменшувалась у наступних. Щодо інших областей, то їх динаміка визначається стабільністю і незначними коливаннями.

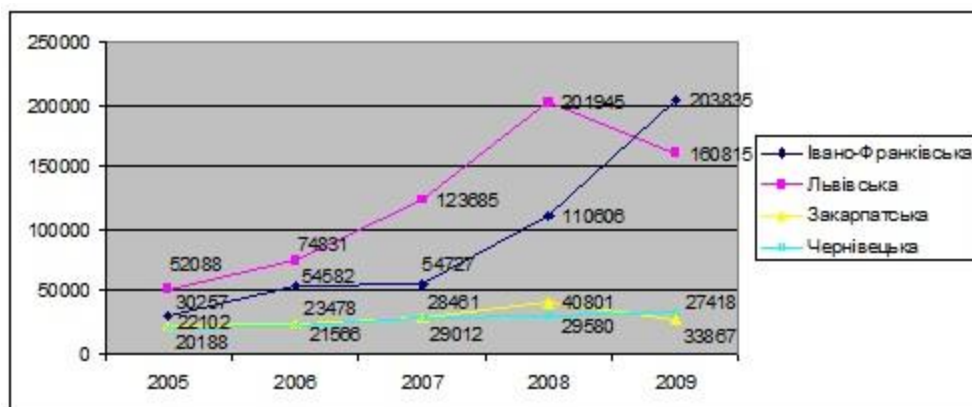

Рис. 3 Динаміка обсягу наданих послуг у Карпатському регіоні у 2005-2009 рр. (тис.грн)

Аналізуючи дані обсягів наданих послуг туристам, можна стверджувати, що Івано-Франківська область визначається поступовим ростом показника з досягненням свого максимального значення у 2009 р., а саме 203835 тис. грн, щодо Львівської області, то тут теж спостерігається поступове зростання до 2008 р. Закарпатська та Чернівецька області

показують майже однакову динаміку цього показника, що характеризується стабільністю та незначними коливаннями.

Проаналізувавши вище наведені показники, можна зробити висновок, що туризм у Карпатському регіоні, а особливо в Івано-Франківській області розвивається швидкими темпами. Щороку зростає потік туристів, розбудовується готельно-відпочинкова інфраструктура, організовуються культурно-масові акції. Попри очевидний позитивний ефект для регіональної економіки, інтенсивний розвиток туризму несе з собою низку загроз. Екологічні аспекти розвитку туристичної галузі важливо розглядати на територіях, де туризм розширюється швидкими темпами.

Екологічний стан туристичних дестинацій впливає на систему туризму, оскільки туристична галузь сильніше, ніж всі інші галузі економіки, залежить від цілісності оточуючого середовища. Основні впливи на довкілля туристичних дестинацій – зміни первинних ландшафтів, забруднення води, забруднення атмосферного повітря, впливи на довкілля твердих побутових відходів [3, с. 92].

В результаті будівництва об'єктів туристичної інфраструктури відбуваються первинних ландшафтів. Зі зростанням туристичної галузі відбувається прямий вплив на природні ландшафти в результаті інтенсивного будівництва засобів розміщення, доріг, аеропортів, використання земельних ресурсів як будівельного матеріалу для створення житлової інфраструктури приводить до деградації та виснаження елементів ландшафту, його докорінної зміни. Руйнування значних лісових масивів при будівництві туристичної інфраструктури в гірських районах України є актуальною екологічною проблемою. Так, туристичний комплекс «Буковель» постійно розширюється, займаючи зараз близько 822 га земель з загальною довжиною гірськолижних трас біля 53 км [7]. Ці землі вилучені з загальної площі земель традиційного природокористування.

Системи життєзабезпечення туристичних комплексів потребують значної кількості енергії та водних ресурсів. В результаті функціонування об'єктів туристичної інфраструктури відбувається інтенсивне використання водних ресурсів та їх забруднення. Так, наприклад, середнє споживання води в м. Анталія (Туреччина) щодня становить 250 л. на добу, в той час, як в туристичних районах Анталії середнє добове споживання сягає 600л. На Мальорці (Іспанія) щоденне споживання води в сільській місцевості становить 140 л. , а в місті близько 250 л. В той час, в туристичних комплексах Мальорки використовується приблизно до 880 л. в добу [2, с. 36]. Зважаючи на значні обсяги водоспоживання, найбільш перспективним вважаємо водопостачання туристичних дестинацій шляхом використання підземних вод. Наприклад, туристичний комплекс «Буковель» використовує підземні води для господарсько-питного водопостачання, виробництва штучного снігу, що приводить до вилучення значних обсягів води з підземних горизонтів, проте поки що не зневоднює

поверхневі водотоки. Проблемою залишається відвід стоків з малих готелів та сільських садиб, адже в переважній кількості туристичних DESTИНАЦІЙ відсутні централізовані системи водовідведення. Дослідження кількісних та якісних змін підземної гідросфери та поверхневих вод залишаються актуальними в контексті екологічної безпеки туристичних DESTИНАЦІЙ.

Готелі та інші об'єкти туристичної інфраструктури використовують велику кількість електроенергії, більшу ніж в середньому місцеві жителі. Так, за підрахунками фахівців ЄС з енергозбереження, використання енергії на 1 м² площі в незірковому готелі становить 157 кВт/год, в чотиризірковому готелі – вже 380 кВт./ год. [2, с. 37]. Тобто, зі збільшенням комфортності засобу розміщення енергоспоживання зростає. В багатьох районах розвитку туризму енергосистема не розрахована на таке значне енергоспоживання. Наприклад, в районі туристичного комплексу «Буковель» для безперебійного електропостачання проведена значна реконструкція системи місцевого енергопостачання.

В районах будівництва та експлуатації туристичних комплексів спостерігається забруднення повітря та проблема твердих відходів. Зростання туристичної галузі приводить до високої концентрації туристів та відповідної інфраструктури. Це приводить до забруднення повітря від автомобільних, залізничних та авіаперевезень, ускладнює проблему поводження з відходами на територіях туристичних DESTИНАЦІЙ. Так, в результаті значного збільшення кількості туристів (головним чином, за рахунок функціонування курорту «Буковель»), актуалізувалась проблема захоронення твердих відходів у м.Надвірна, яка потребує негайного вирішення.

Як показує практика розвитку туризму західних країн, екологічні питання повинні бути інтегрованими в економічну сферу туристичної діяльності, тобто вимагається розробити такі економічні важелі, які б сприяли впровадженню інновацій в напрямку «екологізації» туристичної галузі загалом. При цьому не слід забувати, що наміри підтримувати пам'ятки та історичні місця в доброму стані вимагає визначення, прийняття і впровадження стандартів екологічного менеджменту і пропозицій щодо заходів оптимізації рекреаційного середовища туристичних DESTИНАЦІЙ у випадках, коли існує загроза деградації природного та культурного середовища. Туристичні інноваційні технології можна визначити як системні заходи, що мають якісну новизну й приводять до позитивних зрушень у процесі туристичної діяльності, підвищення конкурентоспроможності, а також забезпечують стає функціонування й розвиток туристичної галузі, ефективну реалізацію стратегії розвитку. Виділяють основні напрямки інноваційної діяльності в туризмі: продуктові інновації, які спрямовані на зміну споживчих властивостей туристичного продукту, його позиціонування і надання конкурентних переваг та виконують наступні функції: модифікація існуючих або створення принципово нових туристичних продуктів;

освоєння нових сегментів туристичного ринку, туристично-рекреаційних територій; залучення до туристичного сегменту додаткових ресурсів [1].

Найбільш перспективними напрямками інноваційної діяльності в галузі туризму вважаємо технологічні інновації. Використання технологій і методів мінімізації забруднення довкілля, яке відбувається в результаті туристичної діяльності, економічно вигідно усім менеджерам турфірм і засобів розміщення, туристам, місцевим жителям, органам управління в галузі охорони довкілля. Як правило, такі технології і методи спрямовані на раціональне використання природних ресурсів (енергетичних, водних, земельних, рекреаційних та ін.) в туристському обслуговуванні. Це призводить до зниження затрат і здешевленню турів, що притягує усе нових туристів і робить туристський район доступнішим і популярнішим. Використання у своїй діяльності технологічних інновацій природоохоронного характеру вирішує також питання новий розглядається як новий метод залучення споживача. І навпаки, ігнорування цих технологій веде до втрат на туристському ринку, конфліктам з природоохоронними організаціями, здатними привести до кризи у бізнесі (відкликання ліцензій і сертифікатів на туристичну діяльність, заборона окремих видів діяльності, великі штрафи). Наприклад, впровадження концепції «екологічного готелю» в засобах розміщення має на меті зберегти здоров'я гостей та раціонально використовувати природні ресурси. Такі готелі позиціонують себе як такі, що несуть відповідальність за вплив підприємства на навколишнє природне середовище. Згідно з європейськими стандартами, вони повинні відповідати наступним вимогам: мати систему екологічно чистого опалення, власні очисні споруди стічних вод, проводити класифікацію всіх відходів, використовувати електрику, що виробляється за допомогою безпечного для навколишнього середовища палива, для освітлення застосовуються економічні лампи, їжа в таких готелях готується з екологічно чистих продуктів, інколи навіть вирощених на спеціально відведений території закладу. Прикладом екологічного закладу розміщення є готель «Ковчег», що розташувався у мальовничому екологічно чистому куточку Буковинських Карпат, на вершині гори Мегура, висотою 1313 метрів, відокремлений від людських очей і цивілізації. Готель використовує найновіші інновації в галузі енергоощадності та позиціонує себе як «екологічний». Проте, таких об'єктів туристичної інфраструктури в Україні практично немає.

Висновки. Таким чином, аналіз динаміки показників туристичної діяльності в Карпатському регіоні вказує на швидке зростання галузі в останнє десятиліття. Найбільш динамічно туризм розвивається в Івано-Франківській області. Такі гірські туристичні дестинації є вразливими до антропогенного впливу та мають бути першочерговими об'єктами екологічних досліджень впливу об'єктів туристичної інфраструктури на довкілля. Сьогодні антропогенний вплив на екосистеми характерний у всіх секторах туризму і видах туризму та спостерігається в переважній

більшості туристичних районів. Основні впливи на довкілля – зміни первинних ландшафтів, забруднення води, забруднення атмосферного повітря. Актуальною проблемою є також збір та поводження з відходами на територіях туристичних дестинацій. Тому основними напрямками інноваційної діяльності у сфері туризму мають стати технологічні інновації, що дозволять зменшити впливи на довкілля туристичних дестинацій об'єктів туристичної інфраструктури та туристів.

Використані джерела:

1. Зінов'єв Ф. В Інноваційний підхід до розвитку туристичної галузі України [Текст]: Ф.В. Зінов'єв, О. В. Бартошук // Інноваційна економіка. Науково-виробничий журнал. – 2012 - №4(30). – с. 161-164.
2. Коробейникова Я.С. Стратегія збалансованого туризму [Текст]: Конспект лекцій / Я.С. Коробейникова : ІФНТУНГ. – Івано-Франківськ: Факел, 2011. – 147 с.
3. Коробейникова Я.С. Екологічні проблеми територій туристичних дестинацій [Текст] / Я.С. Коробейникова // Екологічна безпека та збалансоване ресурсокористування. Науково-технічний журнал. – 2013 - №1(7). – с. 91-94.
4. Програма дій «Порядок денний на 21 ст.» [Текст] / [переклад з англійської ВГО «Україна»] – К.: Інтелсфера, 2000 - 360 с. ISBN 966-95735-0-5.
5. Слі Б. Інтеграція у галузеву політику питань збереження біологічного та ландшафтного різноманіття: розвиток екологічного туризму в Україні. [Текст] / Б. Слі // Збереження і моніторинг біологічного та ландшафтного різноманіття в Україні.-К.-2000.- с. 59-67.
6. Godde P. M., Price M. F., Zimmerman F. M. Tourism development in mountain region.- [Текст] / P. M. Godde, M. F. Price, F. M. Zimmerman.- Wallington, 2000. - 321 p.
7. Гірськолижний курорт «Буковель» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bukovel.com>
8. Статистична інформація з туризму в Україні та світі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lgtinfo.com.ua/>
9. Головне управління статистики в Івано-Франківській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://stat.if.ukrtel.net/>

УДК 911.3

Малиновська О.Ю., Долгова К.С.

РИНОК ДИТЯЧОГО ТУРИЗМУ: ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВІДПОЧИНКУ

Розглянуто стан, тенденції, проблеми та перспективи розвитку ринку дитячого туризму, а також інноваційні форми організації відпочинку дітей. Особливу увагу присвячено висвітленню стану розвитку інфраструктури дитячого туризму, а також міжнародному співробітництву України в галузі дитячого туризму.

Ключові слова: дитячий туризм, інфраструктура дитячого туризму.

Рассмотрены состояние, тенденции, проблемы и перспективы развития рынка детского туризма, а также инновационные формы организации отдыха для детей. Особое внимание уделено освещению состояния развития инфраструктуры детского туризма, а также международному сотрудничеству Украины в сфере детского туризма.

Ключевые слова: детский туризм, инфраструктура детского туризма.

There were looked out the condition, tendencies, problems and perspectives of development of the market of child's tourism and the innovation forms of organization of the rest for children. There were reveal the special facilities for children and the results of